

طرح درس

مشخصات کلی درس:

عنوان واحد درسی: کاربرد گندزداها و پاک کننده ها در بهداشت محیط	نوع واحد درسی (نظری/عملی): نظری/عملی	تعداد واحد (نظری/عملی): ۲ واحد : ۱.۵ واحد نظری ۰.۵ واحد عملی
کد درس: ۱۴۱۱۰۳۴	عنوان درس پیش نیاز یا هم نیاز: فیزیک عمومی، شیمی عمومی، میکروپ شناسی عمومی	زمان برگزاری آموزش (روز - ساعت): دوشنبه ها صبح ساعت: ۱۲:۰۰ - ۱۰:۰۰
محل برگزاری آموزش: پردیس دانشگاهی دانشکده علوم پزشکی ساوه - کلاس ۲۰۳ - محل برگزاری آزمایشگاه عملی آزمایشگاه شیمی محیط	تعداد جلسات: ۱۷ جلسه دو ساعته + ساعات آزمایشگاه و بازدید	سایر: تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۴/۰۴ ساعت: ۱۰ صبح

مشخصات فراگیران:

رشته تحصیلی: دانشجویان کارشناسی رشته ی ورودی ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱	مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته	نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۲-۰۳
تعداد فراگیران: ۱۹ نفر	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط	دانشکده: علوم پزشکی ساوه - گروه بهداشت

مشخصات مدرس / مدرسین:

نام و نام خانوادگی: دکتر رضا نعمتی	رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط	مقطع تحصیلی: دکتری تخصصی
رتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط	پست الکترونیک: Reza.nemati84@gmail.com
تلفن: ۰۸۶۴۸۵۰۳۱۷۲	روزهای حضور در گروه: شنبه تا چهارشنبه	آدرس دفتر: پردیس دانشگاهی دانشکده علوم پزشکی ساوه - بخش دفاتر اعضای هیات علمی

ضوابط آموزشی:

وظایف و تکالیف دانشجو:	- حضور به موقع در کلاس درس - انجام تکالیف محوله هفتگی و مطالعه ی هفتگی مباحث تدریس شده	- انجام تحقیق با هماهنگی مدرس با موضوع مرتبط به درس - تهیه فایل ارائه برای تحقیق فوق و ارائه ی آن
مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو:	بر اساس مقررات آموزش (غیبت های غیر موجه و بیش از حد مجاز معرفی به آموزش جهت تصمیم گیری بر اساس مقررات و نظر شورای آموزشی)	ثبت عدم حضور به موقع در کلاس درس

شیوه ارزشیابی:

روش های ارزیابی:	میزان نمره از ۲۰	نوع آزمون: (شفاهی، کتبی، چندگزینه ای، جورکردنی، صحیح-غلط، تشریحی، پاسخ کوتاه، کامل کردنی)
الف - بخش نظری : ۶۰٪ :		
(≈ ۳۰٪ بخش نظری)	➤ آزمون کتبی میان ترم جلسه نهم	چندگزینه ای
	➤ تکلیف، فعالیت کلاسی	۱ نمره -
	➤ انجام و ارائه تحقیق	۱ نمره -
(≈ ۷۰٪ بخش نظری)	➤ آزمون کتبی پایان نیمسال	کتبی، چندگزینه ای تشریحی، پاسخ کوتاه
نمره کمکی	➤ حضور منظم و فعال در کلاس و شرکت در بحث ها	حضور در کلاس فعالیت کلاسی و انجام تکالیف
ب- بخش عملی ۴۰٪ :		
(≈ ۲۰٪ بخش عملی)	➤ گزارش کار از جلسات عملی و بازدیدها	۲ انجام آزمایشات و حضور در بازدیدها و ارائه گزارش مجزا برای هر یک از آنها
(≈ ۸۰٪ بخش عملی)	➤ امتحان از بخش عملی در پایان نیمسال	۶ حضور در آزمایشگاه و امتحان آزمایشات بصورت عملی

اهداف درس:

هدف کلی درس:	آشنایی دانشجویان با انواع مواد گندزدا، پاک کننده و چگونگی کاربرد عملی آنها و نحوه اثر و مکانیسم عمل انواع آنها در محیط			
شماره جلسه	هدف کلی جلسه آشنایی با :	اهداف رفتاری بیان و تشریح:	حیطه: (شناختی، نگرشی - عاطفی، روان-حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)
۱	بیان مقدمه و ارائه سر فصل دروس تاریخچه گندزداها و ضد عفونی کننده ها تعاریف و اصطلاحات	اهمیت گندزدایی و ضدعفونی را توضیح دهد. تفاوت بین ضدعفونی و گندزدایی را بیان نماید. سه سطح گندزدایی را به صورت کامل شرح دهد.	شناختی، نگرشی	سخنرانی - بحث گروهی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع مواد گندزدا، پاک کننده و چگونگی کاربرد عملی آنها و نحوه اثر و مکانیسم عمل انواع آنها در محیط				
شماره جلسه	هدف کلی جلسه آشنایی با :	اهداف رفتاری بیان و تشریح:	حیطه: (شناختی، نگرشی- عاطفی، روان-حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)
۲	نحوه فعالیت و تداوم زندگی باکتری ها و تاثیر آنها در محیط زیست	شناخت کافی در مورد میکروارگانیسم ها کسب نماید. عوامل موثر بر مرگ باکتری ها را توضیح دهد. تاثیرات مضر و مفید باکتری ها در محیط زیست را شرح دهد.	شناختی، نگرشی	سخنرانی - بحث گروهی
۳	اصول فعالیت ضد باکتریایی و مقاومت باکتری ها در برابر عوامل شیمیایی و تغییرات آنها	عوامل موثر در از بین بردن باکتری ها را شرح دهد. دلایل مقاومت باکتری ها در برابر عوامل شیمیایی را توضیح دهد. دلایل تغییر رفتار باکتری ها در مقابل عوامل شیمیایی را بداند.	شناختی، نگرشی	سخنرانی - بحث
۴	گندزدهای فیزیکی استریلیزاسیون (با حرارت خشک، مرطوب، تحت فشار، تشعشع و..)	گندزدهای فیزیکی را نام ببرد. نحوه تاثیر گذاری گندزدهای فیزیکی را شرح دهد. روشهای استریلیزاسیون را توضیح دهد.	شناختی، نگرشی- عاطفی	سخنرانی - بحث گروهی
۵	گندزدهای فیزیکی (فشار، سرما، پرتوهای یونیزان و غیر یونیزان، فیلتراسیون، امواج سونیک . سوپر سونیک)	مکانیسم عمل فشار، سرما، پرتوهای یونیزان و غیر یونیزان را در از بین بردن میکروارگانیسم توضیح دهد. عوامل موثر در فیلتراسیون به عنوان گندزدا را شرح دهد. کاربرد روش سونیک و اولترا سونیک را در گندزدایی بیان نماید.	شناختی، عاطفی، روان-حرکتی	سخنرانی - بحث
۶	گندزدایی شیمیایی عوامل موثر بر آن و شرایط گندزدهای شیمیایی	گندزدهای شیمیایی را نام ببرد. عوامل موثر بر گندزدایی شیمیایی را شرح دهد. شرایط مناسب برای استفاده از گندزدهای شیمیایی را بیان نماید.	شناختی، نگرشی- عاطفی	سخنرانی - بحث
۷	گندزدهای شیمیایی خواص فیزیکی و شیمیایی نامطلوب مواد گندزدا (خواص فارماکودینامیکی نامطلوب)	خواص فیزیکی نامطلوب مواد گندزدا را شرح دهد. خواص شیمیایی نامطلوب مواد گندزدا را بیان کند.	شناختی، نگرشی- روان-حرکتی	سخنرانی - بحث

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع مواد گندزدا، پاک کننده و چگونگی کاربرد عملی آنها و نحوه اثر و مکانیسم عمل انواع آنها در محیط					
شماره جلسه	هدف کلی جلسه آشنایی با:	اهداف رفتاری بیان و تشریح:	حیطه: (شناختی، نگرشی- عاطفی، روان-حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)	مواد و وسایل آموزشی: (وایت برد، سایت و...)
۸	گندزداهای شیمیایی (ترکیبات کلر و ید)	ترکیبات گندزداهای بر پایه کلر را نام ببرد. مکانیسم عمل و استفاده از ترکیبات کلر به عنوان گندزدا را شرح دهد. ترکیبات گندزدا بر پایه ید را بشناسد. مکانیسم عمل و دلایل استفاده از ترکیبات ید به عنوان گندزدا را شرح دهد.	شناختی، نگرشی- روان-حرکتی	سخنرانی - بحث	وایت برد و سیستم ویدیو پرژکتور
۹	ترکیبات فنلی تعیین ضریب فنلی ✓دترجنتها	ترکیبات فنل را نام ببرد. دلایل و پیشینه استفاده از ترکیبات فنل به عنوان گندزدا را شرح دهد. ضریب فنلی و روشهای تعیین آن را توضیح دهد. دترجنت ها و دلایل استفاده از آنها را شرح دهد.	شناختی، عاطفی، روان-حرکتی	سخنرانی - بحث	وایت برد و سیستم ویدیو پرژکتور
۱۰	عوامل فیزیکی موثر در فعالیت مواد ضد میکروبی	عوامل فیزیکی موثر در فعالیت مواد ضد میکروبی را نام ببرد. دلایل تاثیر عوامل فیزیکی در فعالیت مواد ضد میکروبی را شرح دهد.	شناختی، عاطفی، روان-حرکتی	سخنرانی - بحث	وایت برد و سیستم ویدیو پرژکتور
۱۱	روشهای کنترل عفونت بیمارستانی	میکروارگانیسم های موثر در ایجاد عفونت بیمارستانی را شرح دهد. روشهای کنترل عفونت بیمارستانی را بیان نماید. گندزداهای مناسب در کنترل عفونت بیمارستانی را شرح دهد.	شناختی، نگرشی- عاطفی، روان- حرکتی	سخنرانی - بحث	وایت برد و سیستم ویدیو پرژکتور
۱۲	طرز شست و شوی دستی ظروف به صورت وان دو و سه مرحله ای در آشپزخانه	ضرورت شستشوی صحیح و ضدعفونی ظروف در مراکز تهیه غذا را بیان کند. طریقه صحیح شست و شوی ظروف را بیان کند. محصولات مورد استفاده در شست و شوی دستی ظروف را شرح دهد.	شناختی، عاطفی، روان-حرکتی	سخنرانی - بحث	وایت برد و سیستم ویدیو پرژکتور

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع مواد گندزدا، پاک کننده و چگونگی کاربرد عملی آنها و نحوه اثر و مکانیسم عمل انواع آنها در محیط				
شماره جلسه	هدف کلی جلسه آشنایی با :	اهداف رفتاری بیان و تشریح:	حیطه: (شناختی، نگرشی- عاطفی، روان-حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)
۱۳	طرز ضد عفونی سطوح در اماکن) سرویس های بهداشتی و ... و مراکز بهداشتی درمانی	طرز ضدعفونی سطوح در اماکن عمومی را بیان کند. طرز ضدعفونی سطوح در مراکز بهداشتی درمانی را بیان کند. طرز ضدعفونی صحیح سرویس های بهداشتی را شرح دهد.	روان-حرکتی	سخنرانی - بحث
۱۴	طرز گندزدایی وسایل، ابزارآلات و تجهیزات مصرفی در بیمارستان ها و مراکز درمانی	مخاطرات بهداشتی تهدید کننده سلامتی در صورت عدم گندزدایی صحیح تجهیزات بیمارستانی را شرح دهد روش گندزدایی وسایل و تجهیزات مهم مورد استفاده در بیمارستانها و سایر مراکز بهداشتی درمانی را شرح دهد..	عاطفی، روان- حرکتی	سخنرانی - بحث
۱۵	نحوه انجام ضد عفونی و گندزدایی خون، چرک ، مدفوع و....	نحوه انجام ضد عفونی و گندزدایی اجسام و سطوح آلوده به خون را شرح دهد. نحوه انجام ضد عفونی و گندزدایی اجسام و سطوح آلوده به مدفوع را شرح دهد. نحوه انجام ضد عفونی و گندزدایی اجسام و سطوح آلوده به خلط را شرح دهد.	عاطفی، روان- حرکتی	سخنرانی - بحث
۱۶	روش استفاده و انجام کار با انواع اتوکلاو و انواع فور	مکانیسم اثر اتوکلاو در ضدعفونی اجسام را شرح دهد. روش استفاده و انجام کار با اتوکلاو را بیان کند. مکانیسم اثر فور در ضدعفونی اجسام را شرح دهد. روش استفاده و انجام کار با فور را بیان کند. طرز شست و شوی ظروف آشپزخانه با دست در دو یا سه وان دستشوی	عاطفی، روان- حرکتی	سخنرانی - بحث

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با انواع مواد گندزدا، پاک کننده و چگونگی کاربرد عملی آنها و نحوه اثر و مکانیسم عمل انواع آنها در محیط				
شماره جلسه	هدف کلی جلسه آشنایی با :	اهداف رفتاری بیان و تشریح:	حیطه: (شناختی، نگرشی - عاطفی، روان -حرکتی)	روش تدریس (سخنرانی، بحث، TBL، PBL و ...)
۱۷ تا ۲۲	انجام آزمایشات باقیمانده (کلیه‌ی آزمایشها در جدول بعد آورده شده است). رفع اشکال	انجام آزمایشات تدریس شده به طور مستقل. پاسخ به سوالات دانشجویان	روانی-حرکتی	واپت برد ، سیستم ویدیو پرژکتور، وسایل آزمایشگاهی بازدیدهای مرتبط با سرفصل درس

آزمایشهای بخش عملی درس:

ردیف	نام آزمایش	ردیف	نام آزمایش
۱	آزمایش تعیین ضریب ماده گندزدا (ضریب فنلی به روش <i>Rideal Walker</i>	۱۱	روش کار و انجام ضدعفونی سطوح اماکن (دیوارها ، سرویس بهداشتی آشپزخانه و غیره.....
۲	آزمایش تعیین ضریب فنلی ماده گندزدا (ضریب فنلی به روش <i>Chik Martin</i>	۱۲	طرز کار گندزدایی وسایل، ابزار و بخشهای بیمارستانی
۳	آزمایش زمان کشتن مواد گندزدا	۱۳	مواد گندزدا و نحوه کاربرد آن برای تجهیزات جراحی
۴	آزمایش ظرفیت	۱۴	مواد گندزدا و نحوه کاربرد آن برای تجهیزات دندانپزشکی
۵	آزمایش <i>Kelsey – Sykes</i>	۱۵	مواد گندزدا و نحوه کاربرد آن برای تجهیزات مراکز بهداشتی
۶	طرز کار استفاده از محلولهای مورد استفاده در گندزدایی اکسیداتیلن گلوکار آلدهید، پراکسید هیدروژن ، فرمالدئید هالامید ، الکل ، آب آهک و ...	۱۶	روش کار و انجام ضدعفونی و گندزدایی خون ، چرک ، مدفوع و غیره.....
۷	آزمایش پایداری و تاثیر دراز مدت مواد گندزدا	۱۷	روش کار و انجام شست و شوی ظروف آشپزخانه با دست در دو یا سه وان دستشویی
۸	آزمایش ترکیبات آمونیوم کوآترنری	۱۸	روش کار و انجام ضدعفونی آب در شرایط مختلف
۹	آزمایش باکتری کشی	۱۹	روش استفاده و انجام کار با اتوکلاو
۱۰	آزمایش نقطه شکست کلرزنی	۲۰	روش استفاده و انجام کار با فور

1. Department of Environmental Health and Safety, Environmental Health & Safety, Guidance Document For Disinfectants And Sterilization Methods, Eh&S rev. 3/18/05 donnelly. 2. Rutala William A. Weber David J. the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC) (2008), Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities. 3. Zachery Luther S (1991), Disinfectants and sterilization/ Abbe pub Assn of Washington DC. 4. BCCDC Laboratory Services (2003), A Guide to Selection and Use of Disinfectants. ۵. هاشمی اصل احمد (۱۳۹۲) گندزداها و پاک کننده ها دانشگاه علوم پزشکی تبریز ۶. ایماندل کرامت اله (۱۳۷۴) گندزداها و ضد عفونی کننده ها و کاربرد آنها در بهداشت محیط زیست، تهران انتشارات آینه کتاب ۷. ضیا ظریفی ابوالحسن ، خانی محمد تقی (۱۳۸۰)، ضد عفونی کننده ها تهران انستیتو پاستور ایران ۸. اصول و روش های گندزدایی ، ضد عفونی و استریلیزاسیون – تألیف بهنام سپهرنیا و الهام کوشا انتشارات آوای قلم	اصلی
منابع و مقالات اینترنتی	سایر